

Sisukord

1. Sissejuhatus
2. Ala üldiseloomustus
3. Metoodika
4. Uuritava ala puittaimestiku üldandmed ja järeldused
5. Ettepanekud edasise tegevuse planeerimiseks
6. Kokkuvõte
7. Lisad
 - 7.1 Lisa 1. Puittaimede nimekiri
 - 7.2 Lisa 2. Puittaimede numereeritud nimekiri
 - 7.3 Lisa 3. Puittaimede haljastusliku väärtuse hindeksaala
 - 7.4 Lisa 4. Puistute väärtuse hindeksaala
 - 7.5 Lisa 5. Fotomaterjal

1. Sissejuhatus

Käesolev töö on koostatud eesmärgiga määrata ja alusplaanile kanda Tähetorni 98 maaüksusel ökoloogiliselt väärtuslikud puittaimed ja puistud ning sellest lähtuvalt teha ettepanekud planeerimistegevuseks.

Töö tellija: Redman OÜ

Välitööd viidi läbi: 18.09-6.10.2006

Kameraaltööd viidi läbi: 23.10-1.11.2006

Ala geodeetilise mõõdistuse on teostanud ja alusplaani koostanud OÜ G.E.Point 2006. aasta septembris ja täiendanud (kandnud plaanile looduses märgistatud puittaimed ja eraldised) 2006. aasta oktoobris.

Aruande koostamisel on lähtutud:

1. Tallinna Linnavalitsuse 3.05.06 määrusest „Puittaimestiku ja haljastuse inventeerimise kord”
2. Tallinna Linnavolikogu 5.05.05 määrusest nr 24 „Astangu ehitusmääruse kinnitamine”

2. Ala üldisloomustus

Tähetorni 98 maaüksus (78406:605:0240) pindalaga 10.7 ha asub Haabersti linnaosas Astangu piirkonnas Tallinna linnas. Suure osa planeeritavast alast hõlmab hetkel võsastuv jäätmaa, samuti on rohkelt liigniisket sookase või sanglepa domineerimisega madalsoo- ja lodumetsa, kuivematel aladel angervaksa-naadi kasvukohatüübi segametsa ja kuusikut. Mullad on karbonaatsed, põhjavee tase on varieeruv, enamasti maapinnalähedane.

Vastavalt Tallinna Linnavolikogu 5.05.05 määrusele nr 24 Astangu ehitusmäärus kuulub pea kogu kinnistu I ehituspiirkonda, mis on määruse kohaselt väikeste korterelamute- ja roheala. Planeeritaval alal on leitud 1 vääriselupaik ja määratud II ja III väärtusklassi kuuluvad haljasalad.

Määrusest otseselt tulenevad haljastuslikud nõuded I ehituspiirkonnas on kõigi väärtuslike puude (I ja II väärtusklass) säilitamine kruntidel ja väheväärtuslikuma haljastuse asendamine ning rohevõrgustiku koridoriga arvestamine.

3. Metoodika

Kogu planeeritava alal määrati kõik I ja II väärtusklassi puittaimed ja suurem osa III väärtusklassi puittaimi. Puittaimedega planeeritav ala jagati seal esinevate puittaimede (väärtusklasside; koosluste) põhjal eraldisteks (puistuteks).

OÜ G.E.Point 2006. aasta septembris väljastatud Tähetorni 98 alusplaani alusel tähistati alal I ja II väärtusklassi puud vastava järjekorranumbriga varustatud värvilise kilepaelaga. Lisaks tähistati alal ka III väärtusklassi puud, mis paiknesid eraldistest väljaspool või eristusid ümbritsevast kooslusest tänu dekoratiivsusele, liigilisele väärtusele või vanusele. Enamustel juhtudel tähistati looduses ühe numbriga üksikpuu või mitu lähestikku paiknevat puud (grupid).

Kõigil tähistatud I ja II väärtusklassi puudel määrati liik, mõõdeti rinnasdiameeter (1.3 m kõrguselt), võra suurim läbimõõt ja omistati väärtusklass. Väärtusklassi määramisel lähtuti puittaimede liigist, mõõtmetest, vanusest, sanitaarsest ja esteetilisest seisukorrast ning kasvukohast.

Samuti tähistati looduses erinevate puistute piirid (ühtlase koosseisu ja väärtusega metsaosad). Puistute puhul määrati nende liigiline koosseis, keskmine kõrgus ja kasvukohatüüp ja omistati väärtusklass. Erandina on puistuna hinnatud ka puistut 6, kus tegelikult on puuvõrde liitus väike ja enamuse moodustab väheväärtuslik põõsarinne, kuid kuna seal asub ka väärtuslikke puittaimi ja ala paikneb puistute vahel, on antud ka sellele kirjeldus (liigilist koosseisu, keskmist kõrgust ja metsakasvukohatüüpi määrata ei olnud võimalik).

Välitööde põhjal valmis puittaimestiku ja haljastuse plaan. Puittaimed ja eraldised mõõdistas alusplaanile OÜ G.E.Point. Iga I ja II väärtusklassi puittaimede tähise juurde on plaanil märgitud puu järjekorra number ja ringiga on kujutatud puu võra suurim läbimõõt (ringi raadius ühtib puu võra suurima raadiusega; vt. Lisa 2).

Plaanil on puittaimede haljastuslik väärtus tähistatud järgmiste värvidega (puu number):

- I väärtusklass – punase värviga
- II väärtusklass – sinise värviga

III väärtusklassi puude puhul järjekorra number puudub.

Puistute puhul kanti plaanile eraldise piir ning eraldise kontuuri sisse märgiti puistu koosseis, kasvukohatüüp ja puistu keskmine kõrgus.

Plaanil on kasutatud järgmisi liiginimede lühendeid:

Hb – harilik haab

KsA – arukask

KsS – sookask

Lm – sanglepp

Ku – harilik kuusk

Sa – harilik saar

Ta – harilik tamm

Kasvukohatüübid on tähistatud järgnevalt:

JK – jänesekapsa

LD – lodu

MD – madalsoo

ND – naadi

SJ – sõnajala

Lisas 1 on toodud kõigi alal kasvavate puittaimeliikide eesti- ja ladinakeelne nimekiri ja nende kodumaisus. I ja II väärtusklassi puude liik, rinnasdiameeter, võra suurim läbimõõt ja väärtusklass on toodud lisas 2.

Iga eraldise puhul on toodud ülevaade seal kasvavatest puittaimeliikidest, kasvukohatüübist, eraldise üldisest seisukorrast jms.

Aruandest lähtuvalt on tehtud soovitusel ja ettepanekud säilitamist väärivate puistute, asendushaljastuse ja planeeritavate ehitiste võimalikult loodustsäästva paigutamise kohta ning tingimusi arvesse võttes leitud optimaalne asukoht rohekoridorile.

4. Uuritava ala puittaimestiku üldandmed ja järelused

Planeeritaval alal tähistati ja kanti alusplaanile 170 puittaime, millest I väärtusklassi kuulub 8, II väärtusklassi 76 ja III väärtusklassi 86 puittaime.

Puistutena määratleti alad, kus on välja kujunenud metsale iseloomulik struktuur, kus esineb väärtuslikke puittaimi ja mis on ühtlase iseloomuga. Seega pole puistutena määratud peamiselt ala idaserva jäävat liigniisket võsastuvat jäätmaad. Põõsarinne oli aruande koostamise ajaks eemaldatud. Ala inventeerimise käigus määrati 7 puistut.

Kõige väärtuslikumaks võib pidada kinnistu põhjaosas paiknevat puistut 1 (II väärtusklass), mis on angervaksa-naadi kasvukohatüübi segamets. Puistu koosneb peamiselt viljakale ja soodsa niiskusrežiimiga kasvukohale iseloomulikest lehtpuudest: tamm, saar, kask, haab, millest paljud kuuluvad I ja II väärtusklassi. Esineb ka kuuski, mis on vanad, kuuse looduslik järelkasv puudub. Alusrindes esineb sarapuud, toomingat, pihlakat, harilikku lodjapuud ja paakspuud. Rohurinne on lopsakas. Vanemad puud on säilinud kunagisest puisniiduperioodist, ca 150 aastat vanad (tammed, kuused, haavad), nooremad haavad, kased ja saared (ca 60-90 aastat) on hilisem vegetatiivne uuendus. Samuti on rohkelt vanu sarapuid. Muld on viljakas ja parasniiske. Kohati esineb mahakukkunud tüvesid, tormiheidet, kuivanud vanasid kuuski. Sarnane kooslus jätkub väljaspool krundi piire. Tegu on vana, mitmekesise, väljakujunenud ja väärtusliku kooslusega, kus isendid on elujõulised. See ala tuleb säilitada võimalikult tervikuna. Edaspidi oleks soovitatav jätta kasvama ka osa põõsarindest (toomingas, pihlakas), kuna see loob kooslusele tervikliku koosseisu ja ilme. Kuna puistuga 1 kattub ka alal määratud vääriselupaik, võib selle omaniku soovi korral võtta ametlikult kaitse alla.

Puistu 2 (III väärtusklass) jätkab osaliselt puistut 1, seal esineb veel tamme, kuid domineerib kuusk. Kasvukohatüüp on naadi-jänese kapsa. Paljud isendid on vanad (ca 100 aastat ja vanemad), kuid teise rindena esineb nooremat kuuske. Puistus 2 tuleb säilitada tähistatud tammed ja kuused, samuti märgistatud vanad ja dekoratiivsed arukased. Kohati võib harvendada teise rinde kuuse arvelt. Sel juhul pääsevad paremini esile väärtuslikud puud (nt. tammede dekoratiivne võra), samuti paraneb rohurinde valgustatus ja ala saavutab puisniidu-laadse ilme.

Puistu nr 3 (III väärtusklass) on sõnajala kasvukohatüübi kuusik, milles leidub üksikuid sookaski ja sangleppi. Esineb vanasid, laia võraga puid, rohkelt on ka

looduslikku järelkasvu. Koosluse sees on kuused enamasti kitsa, ühepoolse võraga ja üksikpuudena väheväärtuslikud. Säilitamist väärivad paremates valgustingimustes kasvanud laia võraga ja vanemad puud. Säilitada tuleb märgistatud puud, kohati säilitada ka puude gruppe, seda rohekoridori alla jääval alal. Ehitustegevus tuleb planeerida väärtuslikest puudest eemale.

Puistus 4 (III väärtusklass) domineerib sanglepp, kaaslevad liigid on kuusk ja kased (lodu kasvukohatüüp). Põhjavee tase on siin kõrge, kohati on muld liigniiske. Puude juurestik on pinnalähedane ja esineb tuuleheidet. Puud on kitsa võraga, sirged. Tähistatud sanglepad on ümbritsevast vanemad, paremates tingimustes (parem valgustus) kasvanud. Harvendada võib väheväärtuslike, tihedalt kasvavate ja märjema kasvukoha sangleppade ja kuuskede arvelt (puistu lääneserv). Gruppina tuleb säilitada rohekoridori alla jäävad puud. Ehitustegevusel tuleb arvestada märgistatud puude säilitamisega.

Puistu 5 (IV väärtusklass) on liigniiske madal soo kasvukohatüübi sookaasik. Kohati esineb sangleppa, kuuske, kuivemas osas ka haaba. Rohkelt on tuuleheidet. Märjemas osas (ala lõunaosas) domineerib põõsarinne – peamiselt pajud, paakspuu. Puud on kehva juurdekasvuga, kitsa võraga ja tihti kõverate tüvedega, puistu täius on madal. Alustaimestus domineerivad pilliroog ja tarnad, mikroreljeef on mätlik. Siin on oluline säilitada märgistatud puud – I ja II väärtusklassi männid krundi lõunapiiril, üksikud kuused krundi keskosas ning puistu sees tähistatud väärtuslikud sanglepad, haavad, kased ja üksikud männid. Samuti on tähistatud noored männid killustikuplatsil ning põhjaossa jääval endisel heinamaal. Neid puid võib kasutada ka ümberistutamiseks. Kasvukohatingimuste muutmine (kuivendamine, pinnase tõstmine) muudab ala sobivaks ka teistele liikidele.

Puistu 6 (IV väärtusklass) on väikse liitusega, peamiselt paju, haava, lepa ja sookase noorte isenditega kinni kasvav endine lage ala. Väärtuslikud on siin üksikud vanad ja väga dekoratiivsed arukased, mille säilitamisega peab arendustegevusel arvestama. Lisaks on tähistatud üksikuid nooremaid puid ja puudegruppe (peamiselt kased), mis eristuvad ümbritsevast, kui väärtuslikumad. Nende säilitamine on soovituslik, kuid arvestades siiski nende kõrgemat väärtust oluline. Ala hõlmab ka istutatud trapetsikujulist kuusepuistut (grupp 1), kus puud on tihedalt, puistu seesmised puud on väga kitsa võraga, kõrgelt kuivanud okstega ja ei oma väärtust üksikpuudena; rohttaimestik puudub. Kuusepuistut ei ole oluline säilitada ökoloogilisest aspektist, kuid see võib pakkuda huvi maastikuarhitektuurilises mõttes. Samuti võib säilitada näiteks

ühe, välimise, põhjapoolse rea (ca 8 m laiuses), kuna seal kasvavad puud on laia sümmeetrilise võraga ja laasumata.

Puistu 7 (III väärtusklass) jätkab puistut 1, kuid enamuspuuliik on seal saar (angervaksa-naadi kasvukohatüüp). Kogu ala on looduslikult ja visuaalselt väga huvitava ilmega. Arvestades saare suhteliselt harvasid puhaspuistuid ja esinemissagedust, koosluse ebatraditsioonilist ilmet ja paiknemist väärtusliku elupaiga läheduses, tuleb säilitada puid suuremate gruppidega.

Killustikuplatsi kaguosas on tähistatud ala, kus kasvab rohkelt noori männipuid. Nende asukoht on tähistatud, et kaitsta puid maastikuhooldustööde käigus ja kasutada neid ümberistutamisel ala haljastamisel.

5. Ettepanekud edasiseks tegevuseks

Alal tuleb säilitada kõik I ja II väärtusklassi puittaimed ja võimalusel ka tähistatud III väärtusklassi puud. Tervikuna säilitamist väärivad puistud 1 ja 2. Gruppidega tuleb säilitada puud puistutes 3 ja 7 (ka 4). Aktiivsem ehitustegevus peaks koonduma lisaks lagedatele aladele ka puistutesse 3, 4, 5 ja 6. Samuti on soovitatav säilitada võimalikult palju ehitiste alt välja jäävaid puittaimi. Kuna enamuste puude tervislik seisukord on hea ja puud on alles keskealised, pole asendushaljastus otstarbekas. Asendushaljastus tuleks planeerida hetkel võsastunud ja lagedatele aladele.

Väga huvitava ja loodusliku efekti annaks laiialehiste puittaimede kasutamine haljastuses. Arvestades pinnase viljakust, kasvukohatüüpi ja seal juba kasvavaid puittaimi, oleksid sobivad liigid: vaher, pärn, saar, tamm, ka kask, kuusk, mänd. Enamus liike on valgusnõudlikud ja kasvavad suureks, seega oleks sobivaim puisniidu-taoline haljastus. Uute taimede istutamisel tuleb arvesse võtta taimede valgusnõudlikkust ja vastavalt sellele valida õige vahekaugus ja optimaalne arv taimi ühele pinnatükile. Suurte puude alla istutatud noored puud kannatavad oluliselt just valguse vähesuse tõttu. Noored taimed tuleks istutada olemasoleva puuderühma kõrvale, kus valgustingimused on paremad. Soovituslik on minimaalseks puudevaheliseks kauguseks jätta kitsavõraliste puude (kased, lepad, haavad) puhul vähemalt 4...6m ja laiavõraliste (tamm, vaher, saar) 8...10m. Sellisel juhul vastab puude vahekaugus nende võra läbimõõdule ja seega luuakse piisavad valgustingimused.

Kuna puud, eriti varjulembesed liigid (kuusk) taluvad halvasti valgustingimuste järskede muutusi, tuleb puurinde harvendamisel seda arvesse võtta. Muudatusi taluvad paremini nooremad isendid. Tuleb arvestada ka seda, et tihedas koosluses kasvanud puudel on moodustunud ühekülgne või kitsas võra, puud on enamasti laasunud ja näiteks kuuskedel on alumised oksad kuivanud. Seega ei pruugi harvendamine anda soovitud tulemust dekoratiivse üksikpuu näol. Enamus tähistatud puud aladel 2, 3, 4 on siiski ka üksikpuudena olulise väärtusega ja dekoratiivsed. Tähelepanu tuleb pöörata just alal 3 säilitatavate kuuskede (lisaks märgistatutele) seisukorrale. Suuremaid rühmi oleks soovitatav harvendada järk-järgult. Lehtpuud võivad peale valgustingimuste olulist paranemist anda uinuvatest pungadest vesivõsusid.

Niiskemate kasvukohtade (puistud 4 ja 5) puittaimedel on pinnalähedased juured, samuti kinnituvad juured niiskesse mulda kehvemini, mistõttu tuuleheite oht on suur. Tuuleheitele peavad paremini vastu suuremad puude grupid.

Rohekoridori jaoks eraldi haljastuslikke võtteid kasutada ei ole vaja, see tekib looduslikult, läbides krunti põhja lõuna suunaliselt mööda puistuid 1, 2, 3 ja 4. Kuna puistuid 1 ja 2 tuleb säilitada suhteliselt puutumatusena ning puistutes 3 ja 4 puid gruppidega, jääb rohekoridorile piisav ruum. Plaanil on rohekoridor kujutatud 45 meetri laiusena, tegelikud piirid (ca 30 m) selguvad detailplaneeringu ning kõrvalkinnistuste rohekoridoride piiride (otsade kokkujooksmine) täpsustamise käigus.

Kasvukoha kuivendamine sangleppadele olulist negatiivset mõju ei avalda. Looduslikult muutub kasvukoht sobivaks ka teistele liikidele (kuusk, arukask, saar jt.), kuid sanglepa osatähtsus oluliselt ei vähene.

Vertikaalplaneerimisel tuleb arvestada vajadusega säilitada puude ümbruses olemasoleva kõrgusega pinnas. Hukutavalt mõjub puudele (kindlasti noortele) juure ümbruses pinnase tõstmine, ümbritseva pinnase alandamine võib aga rikkuda niiskusrežiimi ja puud kuivale jätta. Suuremad puud taluvad enamasti kuni 20 cm paksuse kergema õhurikka mullakihi kuhjast juurtele. Noored puud oleks parem pinnase tõstmise korral ümber istutada. Samas on see väga töömahukas ja paljud puud ei pruugi seda üle elada.

Teede ja platside rajamisel, eriti aga äärekivide paigaldamisel tuleb arvestada, et need oleksid minimaalselt nii kaugel, kui on puude juurte ulatus. Seda tuleb eriti arvestada ka juhul, kui puud jäetakse nn. "kasti" platsi või tee keskele. Märgetes kasvukohtades moodustuvad maapinna lähedal paiknevad juured. Teede planeerimisel tuleks vältida ka seda, et hilisemalt ei hakataks soolasegust lund kuhjama otse puude lähiümbrusesse.

Tähelepanu tuleb pöörata puude võrade, tüvede ja juurte kaitsmisele ehitustegevuse ajal. Kõik puude tüved on soovitatav kaitsta plankudega ning transpordil tuleb piirata liikumine otseselt puude all.

6. Kokkuvõte

Kinnistu Tähetorni 98 dendroloogilise inventeerimise käigus tähistati alal 170 väärtuslikku puittaime, millest säilitada tuleb kõik I ja II väärtusklassi puud, ja määrati 7 puistut, millest tervikuna tuleb säilitada puistud 1 ja 2, olulised on ka puistud 3, 4 ja 7. Vähemväärtuslikeks võib pidada alasid 5 ja 6, kuhu lisaks lagedatele ja võsastunud aladele tuleb koondada aktiivsem ehitustegevus. Rohekoridor tekib väärtuslikes puistutes, läbides ala põhja-lõuna suunas.

Lisa 1

Puittaimede nimekiri

Jrk nr.	Kodumaisus	Taksoni eestikeelne nimi	Taksoni teaduslik nimi
1	+	Haab, harilik	<i>Populus tremula</i>
2	+	Kask, aru-	<i>Petula pendula</i>
3	+	Kask, soo-	<i>Petula pubescens</i>
4	+	Kuusk, harilik	<i>Picea abies</i>
5	+	Lepp, must	<i>Alnus glutinosa</i>
6	+	Mänd, harilik	<i>Pinus sylvestris</i>
7	+	Saar, harilik	<i>Fraxinus excelsior</i>
8	+	Tamm, harilik	<i>Quercus robur</i>

Lisa 2

Puittaimede numereeritud nimekiri

Jrk. nr	Liik	Rinnasdiameeter (cm)	Võra läbimõõt (m)	Väärtusklass
1	Harilik mänd	34	6.5	II
2	Harilik mänd	35	6	II
3	Harilik mänd	33	6	II
4	Harilik mänd	33	4.5	II
5	Harilik mänd	24 & 28	5	II
6	Harilik mänd	45	8	I
7	Harilik mänd	44	8	I
8	Sanglepp	43	5	II
9	Harilik kuusk	60	11	II
10	Harilik kuusk	49	9	II
11	Harilik kuusk	34 & 38	10	II
12	Arukask	52	12	I
13	Arukask	55	10	II
14	Arukask	38	8.5	II
15	Harilik kuusk	64	7.5	I
16				
17	Harilik kuusk	52	7	II
18	Harilik kuusk	44	7	II
19	Harilik kuusk	50	11	II
20	Harilik tamm	46	8.5	II
21	Harilik tamm	48	9	II
22	Harilik tamm	44	7	II
23	Harilik tamm	36	6.5	II
24	Harilik kuusk	49	8	II
25	Harilik haab	58	10	I
26	Arukask	54	8.5	II
27	Harilik tamm	42	5.5	II
28	Harilik tamm	46	5	II

29	Harilik haab	43	7	II
30	Harilik haab	45	11	I
31	Harilik tamm	47	12	II
32	Harilik kuusk	45	7.5	II
33	Harilik kuusk	56	8	II
34	Harilik kuusk	52	7.5	II
35	Harilik tamm	37	8	II
36	Harilik kuusk	58	8	II
37	Arukask	49	8	II
38	Harilik kuusk	25	5.5	II
39	Sanglepp	43	6	II
40	Arukask	47	9	II
41	Arukask	50	9	II
42	Arukask	52	8	II
66	Harilik saar	39 & 40	15	I
67	Harilik haab	38	8	II
68	Harilik haab	41	8	II
69	Harilik haab	42	9	II
70	Harilik haab	37	7.5	II
71	Harilik haab	46	7	II
72	Harilik haab	53	7	II
73	Harilik haab	42	8.5	II
74	Harilik saar	39	11	II
75	Harilik haab	60	9	II
76	Harilik haab	42	6.5	II
77	Harilik haab	43	7	II
78	Harilik saar	28	6	II
79	Harilik saar	38	9	II
80	Harilik saar	38	10.5	II
81	Harilik saar	37	10	II
82	Harilik saar	31	8	II

83	Harilik saar	35	8.5	II
84	Harilik kuusk	58	12	II
85	Harilik haab	38	8	II
86	Harilik haab	37	6	II
87	Harilik haab	43	7	II
88	Harilik haab	39	5.5	II
90	Harilik haab	36	6.5	II
91	Harilik tamm	39	5	II
92	Harilik kuusk	49	9	II
93	Harilik tamm	85	14	I
94	Harilik haab	37	5.5	II
95	Harilik haab	38	5	II
96	Harilik haab	42	7	II
97	Harilik saar	34	7	II
98	Arukask	43	6.5	II
99	Harilik haab	53	10	II
100	Harilik tamm	45	10	II

Lisa 3

Puud jaotatakse väärtushinnangute järgi järgnevalt:

- 1) Eriti väärtuslik puu (I väärtusklass) – dekoratiivsete ja/või pikaealiste ning haigustele ja kahjuritele vastupidavate puuliikide eriti suured ja elujõulised eksemplarid. Puud, mis on dendroloogilised haruldused või mis omavad ajaloolist või kultuuriloolist väärtust. Samuti looduskaitse all olevad puud. Kindlasti säilitada.
- 2) Väärtuslik puu (II väärtusklass) – dekoratiivne, pikaealine ning mehhaanilistest vigastustest, haigustest või kahjuritest kahjustamata (või väikese kahjustusega) puu. Dekoratiivsete, haigus- ning kahjurikindlate ja pikaealiste puuliikide noored elujõulised eksemplarid. Haljastusplaani (istutuskeemi) järgi istutatud puu. Omab olulist maastikulist ja ökoloogilist tähtsust. Säilitada.
- 3) Oluline puu (III väärtusklass) – dekoratiivne või pikaealine ning väheste mehhaanilistest vigastustest, haiguste- või kahjuritetunnustega, kuid veel elujõuline (juurdekasvu omav) puu. Puu, mis on osa ökoloogiliselt efektiivsest haljastusega kohast Võimalusel säilitada.
- 4) Väheväärtuslik puu (IV väärtusklass) – puu, mis kahjustab või tulevikus hakkab kahjustama liigiliselt või asukohalt ala väärtuslikumat puud. Puu, mis on oma eluea lõpul kas vanuse või kahjustuste tõttu. Puu, mis on allasurutud seisundis. Linnahaljastuse seisukohalt väheväärtuslik puu, mida võib säilitada kui biomassi, kuid mis on soovitatav likvideerida või asendada väärtuslikumate puuliikidega. Võib likvideerida.
- 5) Likvideeritav puu (V väärtusklass) – haige elujõuetu, ohtlik puu, ning millel on antud kohal väike ökoloogiline tähtsus. Puu, mis on kuivanud, tugevasti kahjustunud varju, linnatingimuste, põlemise, mehaaniliste vigastuste jms. tõttu. Puu, mis varjab ja kahjustab I ja II väärtusklassi puid või muud haljastust. Kuulub väljaraiumisele.

Lisa 4

Puistud (k.a. metsad ja metsaosad) jaotatakse väärtushinnangute järgi järgnevalt:

- 1) Eriti väärtuslik puistu (I väärtusklass) – puistu, kus enamuse moodustavad dekoratiivsed, pikaealised ja haiguskindlad puud. Puistu, mis on haruldane tekkeviisilt, koosseisult, kasvukohatüübilt, vanuselt ning omab ajaloolist või kultuuriloolist tähtsust. Looduskaitse all olevad metsaosad. I kaitsekategooria kaitsealuste taimeliikide kasvupaigad või loomaliikide elupaigad, võtmebiotoobid. Säilitamisel rakendada vajadusel lisameetmeid, s.h. mitte muuta lähemas ümbruses ökoloogilisi faktoreid. Säilitada tervikuna!
- 2) Väärtuslik puistu (II väärtusklass) – puistu, kus on elujõulised ja/või tähelepanuväärsete dekoratiivsete iseärasustega puud. Parkmetsadena istutatud metsaosad. Omavad suurt ökoloogilist, esteetilist ja/või kultuuriloolist väärtust, vääriselupaigad. Linnatingimustes haruldase koosseisu, rindelisuse või kasvukohatüübiga metsaosad. Säilitada tervikuna või suurte puurühmadena.
- 3) Oluline puistu (III väärtusklass) – dekoratiivne või pikaealine ning väheste mehhaanilistest vigastustest, haiguste- või kahjuritetunnustega, kuid veel elujõuline (juurdekasvu omav) puistu. Samuti dekoratiivsete, haigus- ning kahjurikindlate ja pikaealiste puuliikide noored elujõulised eksemplarid neile sobivas kasvukohas. Puistu, mis osaleb antud kohal ökoloogiliselt efektiivse haljastuse (kaitseistandikes, kruntide ja elurajoonide vahelistes piirdeistandikes, tänavahaljastuses, metsa rajatud elurajoonis krundi kõrghaljastuse) moodustamisel. Võimalikult säilitada, likvideerimisel kompenseerida vastavalt raielubade andmise korrale.
- 4) Väheväärtuslik puistu (IV väärtusklass) – lühiealistest liikidest koosnev, tihe ja hooldamata. Puistu, milles kuni pooled puudest on oma eluea lõpul kas vanuse või kahjustuste tõttu. Linnahaljastuse seisukohalt väheväärtuslikest puuliikidest koosnev puistu, mida soovi korral võib säilitada kui biomassi, kuid mis on otstarbekas likvideerida ja asendada väärtuslikumate puuliikidega.
- 5) Likvideeritav puistu (V väärtusklass) – haigete, kuivanud ja elujõuetute puudega puistu, omab väikest ökoloogilist tähtsust. Tugevasti kahjustunud põlemise, mehaaniliste vigastuste jms. tõttu, või milles on üle poolte puudest oma eluea lõpul kas vanuse või kahjurite või haigustest tingitud kahjustuste tõttu. Kuulub vajadusel raiumisele.